
aan gemeenteraad
van Rekenkamercommissie Haarlemmerliede & Spaarnwoude (RKC)
onderwerpen verslag afgelopen periode; samenstelling RKC; hoe verder in 2018.
datum 25 januari 2018

1 inleiding

In dit document geeft de RKC (rekenkamercommissie) een korte terugblik op onderzochte onderwerpen van de afgelopen 3 jaar (sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 2014) en op de totale bestaansperiode van de commissie (ingesteld per 2002). Daarnaast wil de commissie graag een paar opmerkingen maken ten aanzien van de overgang naar een nieuwe situatie na 1 januari 2019. Dan ook nog een bericht over de samenstelling van de commissie.

2 terugblik vanaf 2002

Als bijlage bij deze notitie is een overzicht van de titels en beschrijvingen van alle sinds de oprichting van de RKC verrichte onderzoeken gevoegd. De rapporten zijn in elk geval tot 1 januari 2019 via de gemeentelijke website te raadplegen. Hoe dit na 1 januari 2019 zal gaan is onzeker. Het gaat in totaal om 14 onderzoeksrapporten en notities tot heden. Gemiddeld is bijna 1 onderzoek per jaar afgerond.

Hierbij dient te worden bedacht dat in tegenstelling tot de Rekenkamerfuncties in de gemeenten om ons heen, onze commissie nagenoeg zonder budget voor extern onderzoek werkt en het volledig op zelfwerkzaamheid van de commissie is gebaseerd. Hierbij kan worden teruggekeken op een tot stand gekomen productie die passend is en waardoor onze rekenkamer op basis van nationale standaarden kan worden gekwalificeerd als "actief".

3 periode 2014 - 2017

In de periode 2014 - 2017 zijn 6 onderzoeken/publicaties tot stand gekomen. Waaronder een onderzoek dat op initiatief van onze RKC tot stand is gekomen via samenwerking met de rekenkamers van de andere partners in het Recreatieschap Spaarnwoude. Verder noemen wij het onderzoek "handhaving" waarvan duidelijk is geworden dat de zogenaamde 'doorwerking' (doet de politiek iets met de aanbevelingen?) zeer adequaat is geweest. Van andere recentere onderzoeken kan dat nog niet worden bepaald.

In oktober 2017 verwelkomde ons gemeentehuis in het kader van de Kring Kennemerland (onderdeel van de nationale Nederlandse Vereniging Voor Rekenkamers NVVR) diverse leden van rekenkamercommissies uit omliggende gemeenten voor een themabijeenkomst. Als spreker ontvingen wij de heer drs. R. van der Mark, senior consultant bij Berenschot en opsteller van het alweer in 2011 gepubliceerde rapport "*Evaluatie van de provinciale en gemeentelijke rekenkamers*".

4 het fusieproces: hoe verder met de RKC?

Een zekerheid is dat de huidige RKC van onze gemeente per 1 januari 2019 niet meer zal bestaan.

Een vraag in relatie tot de fusie zou kunnen zijn: zien wij iets van onze huidige rekenkamer commissie na 1 januari 2019 terug?

Een bijzondere omstandigheid is dat de verordening op basis waarvan de rekenkamer commissie van de fusiepartner (gemeente Haarlemmermeer) is samengesteld, kenmerkend en significant afwijkt van de verordening van onze gemeente.

Een belangrijk onderscheid is dat in de Haarlemmermeer de leden van de commissie extern zijn en geen lid mogen zijn van de gemeenteraad. En eigenlijk, zo verklaarde ons de voorzitter van de commissie, heeft het de voorkeur dat leden ook geen binding hebben met de lokale politieke partijen. En men wil daar ook aan vast houden. Beoogd wordt daarmee de onafhankelijkheid van de commissieleden te waarborgen. Maar die eis staat overigens niet in de verordening van de gemeente Haarlemmermeer.

In de commissie van onze gemeente, waarvan de samenstelling na elke gemeentelijke verkiezing wordt aangepast, is het juist zo dat elke in de gemeenteraad gekozen politieke partij een lid voor de rekenkamer commissie afvaardigt. Dat mag een gemeenteraadslid zijn, maar kan ook een extern lid zijn die dat namens de politieke partij doet. Binding met lokale politiek is dus een vereiste en hiermee wordt beoogd dat de commissieleden goed op de hoogte zijn van het reilen en zeilen van de gemeente en betrokken zijn met het bestuur daarvan. Ze weten wat er speelt.

Voor beide systemen vallen voor- en nadelen op te noemen. Zo zou een rekenkamer commissie waarin louter externen zitting hebben onafhankelijker kunnen zijn. Een nadeel kan zijn dat de leden wellicht minder betrokkenheid met de gemeente hebben en daardoor zou het inventariseren van interessante onderwerpen wellicht lastiger kunnen zijn.

Uit onderzoek naar het functioneren naar rekenkamers in Nederland blijkt overigens dit principiële verschil niet van invloed op de kwaliteit van een rekenkamerfunctie. Wel is het zo dat de landelijke wetgeving die op dit moment in voorbereiding is ten aanzien van de samenstelling van rekenkamerfuncties uitgaat van onafhankelijke, externe leden. Ook al leidt dit binnen rekenkamerland tot heftige discussies en tegenstellingen.

De commissie heeft voorts nagedacht hoe u te adviseren omtrent de vraag: hoe om te gaan met de komende fusie in relatie tot de rekenkamercommissie. De commissie adviseert om geen nadere actie te ondernemen, behoudens te bewerkstelligen dat de rapportage van het tot nu toe verrichte onderzoek ook na 1 januari 2019 voor iedereen raadpleegbaar zal zijn.

5 bemensing RKC

Volgens de reguliere benoemingstermijnen loopt de termijn van de heer D.Ph. Kasper (CDA) per 22 april 2018 af. De heer Kasper heeft aangegeven niet te willen worden herbenoemd. Mevrouw I. Vink (thans eerste vervanger) heeft aangegeven beschikbaar te zijn voor de commissie. Verder loopt de termijn van de voorzitter de heer Tjallema (lid vanaf de oprichting in 2002) per 27 maart 2018 af. Hij heeft te kennen gegeven beschikbaar te zijn voor herbenoeming. De benoemingstermijn van mevrouw N. Beerepoot (Groen Links) loopt af per 30 september 2018. Mevrouw Beerepoot gaf aan beschikbaar te zijn voor herbenoeming. We adviseren u dat in de besluitvorming in uw raad mee te laten wegen.

6 verder onderzoek

Onze gemeente houdt op te bestaan op 1 januari 2019. Per 1 januari 2018 is er geen zelfstandig ambtelijk apparaat meer. Binnenkort wordt ons onderzoek naar de inbraakveiligheid van ons raadhuis afgerond. Er zal in 2018 nog een nieuw onderzoek worden opgestart. Hierbij telt dat het opstellen van aanbevelingen voor de huidige raad mogelijk dan niet veel zin meer heeft. Om die reden zal gepoogd worden een zodanig onderwerp te kiezen dat zo mogelijk eventuele aanbevelingen ook na 1 januari 2019 relevant zijn.

0-0-0-0

Bijlage: overzicht alle gepubliceerde rapportages RKC 2004 - 2017

BIJLAGE ALLE ONDERZOEKEN IN DE PERIODE 2002 - 2017

Onderzoeken

14 Rekenkameronderzoek "recreatieschap Spaarnwoude" (september 2017). Onze gemeente neemt samen met omliggende gemeenten (Amsterdam, Haarlemmermeer, Haarlem, Velsen) deel aan een gemeenschappelijke regeling "Recreatieschap Spaarnwoude". Hoe wordt dit schap eigenlijk bestuurd en gerund? Hebben de burgers iets te zeggen? Hoe ziet de toekomst eruit? Allemaal vragen waar de rekenkamers van de verschillende gemeenten samen met de Randstedelijke Rekenkamer een onderzoek naar hebben opgestart. Dit onderzoek is op initiatief van de rekenkamer commissie van de gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude uitgevoerd door de Randstedelijke Rekenkamer.

13 Rekenkameronderzoek 'snippergroen'(29 maart 2017). In onze gemeente kunnen kleine stukjes plantsoen/gemeentegroen worden aangekocht door particulieren die hun tuin daarmee kunnen vergroten. Een mooie manier om minder belangrijk openbaar groen af te stoten. Hoe gaat in de praktijk? Wat vinden de burens ervan? Levert het voldoende op? Aan de hand van een aantal concrete projecten heeft de rekenkamercommissie gekeken hoe aanvragen voor de verwerving van stukjes snippergroen in de praktijk gaat.

12 Rapport "Welstand" (19 juni 2016). Er wordt veel gebouwd in onze gemeente. Niet alles is even mooi. Terwijl we toch een welstandsnota hebben en een welstandscommissie. Hoe kan het dat sommige nieuwe projecten dan toch visueel zoveel weerstand oproepen? Hoe werkt eigenlijk de welstandscommissie en wat doen we met hun adviezen? In dit onderzoek is aan de hand van 3 projecten gekeken hoe de welstand in onze gemeente wordt vormgegeven.

11 Rekenkameronderzoek "Handhaving"(19 januari 2015). De kwaliteit van de fysieke woonomgeving en de openbare ruimte moet worden geborgd en beschermd. Lukt dat goed? Kunnen we als gemeente ongewenste ontwikkelingen rechtzetten door te handhaven? In dit onderzoek is de staat van de handhaving in onze gemeente nader beoordeeld aan de hand van concrete situaties.

10 Rapport "Leges" (januari 2015). Iedereen die een bouwvergunning aanvraagt, moet bouwleges betalen. In elke gemeente is dat een ander bedrag. In dit onderzoek is gekeken in hoeverre de bouwleges die onze gemeente via de legesverordeningen oplegt, passend en kostendekkend zijn in de zin van de gemeentewet. Uit het onderzoek blijkt dat het lastig is vast te stellen wat een gemiddelde bouw aanvraag feitelijk kost. Wel blijkt een kleine bouw aanvraag veelal (in verhouding) meer aandacht te vragen dan grotere projecten.

9 Notitie "aanbeveling procedures omvangrijke ruimtelijke projecten" (13 juni 2014). Mede naar aanleiding van het onderzoek "Onderhandelen met externe partijen" uit 2010 heeft een raads werkgroep (samengesteld uit raadsleden, de gemeentesecretaris, het hoofd Middelen en een vertegenwoordiger van de rekenkamer) een notitie opgesteld met procesbeschrijvingen, spelregels en aandachtspunten die, mits toegepast, onze gemeente weerbaarder maakt tegen de gedragingen van projectontwikkelaars. Van belang voor iedereen die het publiek belang in onze gemeente een warm hart toedraagt.

8 Rapport " Wmo beleid 2011 tot heden"(28 april 2014). De gemeenteraad heeft in augustus 2010 het beleidsplan Wmo 2011 - 2014 vastgesteld. Het beleidsplan geeft een visie op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), (hoofd)doelen en speerpunten, waar de gemeente de komende jaren uitvoering aan wil geven. Na ruim twee jaar is de vraag in hoeverre en op welke wijze de gemeente uitvoering heeft gegeven aan het Wmo-beleidsplan. In dit onderzoek is ook steekproefsgewijs gekeken hoe het WMO beleid uitpakt voor enkele individuele dossiers.

- 7 Rapport "Meerlanden" (juni 2013). De Meerlanden is het afvalbedrijf opererend in onze gemeente met als aandeelhouders de gemeenten Bloemendaal - Haarlemmerliede & Spaarnwoude – Heemstede – Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout. De gezamenlijke rekenkamers van deze gemeenten hebben onderzocht hoe efficiënt de methode van vuil ophalen en verwerking van Meerlanden is. Is er monopolievorming? Hoe is de prijs/kwaliteitverhouding? Meer hierover in dit onderzoek.
- 6 Rapport "Rekenkameronderzoek Bruggen en viaducten" (juni 2011). Bruggen worden ouder, er is rot en roest en ook beton heeft geen eindige levensduur. We rijden elke dag gedachteloos over bruggen en viaducten. Hoe veilig zijn ze? Heeft onze gemeente een taak hierin? Hoe staat het met de borging van de constructieve veiligheid rond bruggen en viaducten in onze gemeente? In dit onderzoek is dat aspect van alle kanten belicht.
- 5 Rapport "Onderhandelen met externe partijen" (20 december 2010). De afgelopen jaren zijn er grote woningbouwprojecten tot stand gekomen in onze gemeente. Weet onze gemeente zich te handhaven in het harde onderhandelingspel met projectontwikkelaars? Waarom staan er geen huurwoningen in de wijk Waterwende te Spaarndam? En waarom niet in het project Hollandse Spiegels in Halfweg? Wat is het mechanisme waarom dat steeds niet voor elkaar komt? Hoe komt de prijs van de woningen eigenlijk tot stand? Houdt de gemeente er nog wel wat aan over? Hoe bewaken we het publiek belang? In dit rapport is onderzocht welke geweldige winsten projectontwikkelaars in onze gemeente realiseerden in bijvoorbeeld de wijk Waterwende. Een kleine gemeente blijkt kwetsbaar zoals uit dit onderzoek blijkt.
- 4 Rapport "Verrommeling" (24 januari 2008). Op vele plaatsen in onze gemeente worden minder aantrekkelijke, verrommelde en soms verpeste locaties aangetroffen. Hoe kan dat? Waarom is een locatie verrommeld? In dit rapport is aan de hand van 5 locaties onderzocht hoe het kan dat de toestand op die locatie is, zoals deze is. Het blijkt dat verrommeling verschillende aspecten kent. Ook blijkt dat bij bouw aanvragen het aspect "hoe past het in het landschap?" geen rol van betekenis speelt.
- 3 Rapport "Rekenkameronderzoek "Procesbeschrijvingen" (11 september 2007). Onderzocht is op welke wijze (en tegen welke kosten) de processen in onze gemeente zijn beschreven en of dit een zinvolle investering is geweest. Geconcludeerd is dat 'procesbeschrijvingen' vrijwel geen rol spelen in de dagelijkse gang van zaken. Wel zijn er met het opstellen er van flinke kosten gemoeid geweest. De commissie acht het een modegril.
- 2 Rapport "Onderzoek afgifte gebruiksvergunningen" (8 maart 2006). In dit rapport is steekproefsgewijs onderzocht op welke wijze de gebruiksvergunningen in onze gemeente worden afgegeven. De conclusie is dat het tijdsverloop soms erg lang is en dat de gemeente wellicht wat voorzichtiger optreedt dan in het kader van de handhavende rol gewenst is.
- 1 Rapport "Verharding schoolplein Adalbertusschool" (19 januari 2005). In dit onderzoek is onderzocht op welke wijze de aanbesteding van de aanleg van een schoolplein is verlopen. De conclusie was dat er onvoldoende is bewerkstelligd dat een marktconforme prijs tot stand is gekomen. Aanbevolen is een aanbestedingsprotocol op te stellen.

0-0-0-